

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

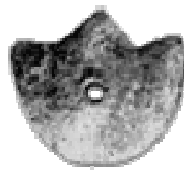
Νεοελληνική Γλώσσα

Ε΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Πάλι για την πάλι»

ΣΩΤΗΡΙΑ ΣΑΜΑΡΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Πάλη για την πάλη

Δημιουργός

Σωτηρία Σαμαρά

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Ε΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Αύγουστος 2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού», τεύχος γ΄, ενότητα 16 *Αθλήματα-σπορ*, σελίδα 60, δραστηριότητα 5.

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

9 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για την υλοποίηση του παρόντος σεναρίου προϋπόθεση αποτελεί η ύπαρξη εργαστηρίου Πληροφορικής ή ερμάριου με 6 φορητούς Η/Υ, καθώς και ύπαρξη βιντεοπροβολέα και η εξοικείωση των παιδιών με τις βασικές λειτουργίες των

Windows (άνοιγμα φακέλου, αρχείου, εναλλαγή παραθύρων) καθώς και με τη χρήση προγραμμάτων, όπως του επεξεργαστή κειμένου (ειδικότερα τη γραφή σε πίνακα) και του λογισμικού παρουσιάσεων. Ειδικότερα, ως εναλλακτικό εργαλείο παρουσίασης χρησιμοποιείται το [Prezi](https://prezi.com/desktop/). Το πρόγραμμα Prezi μπορεί να το κατεβάσει κάποιος/α από την ιστοσελίδα <https://prezi.com/desktop/> και να το χρησιμοποιήσει δωρεάν για 30 ημέρες σε απεριόριστο αριθμό υπολογιστών εισάγοντας e-mail και password. Για να λειτουργήσει, πρέπει να υπάρχει εγκατεστημένο στον Η/Υ το λογισμικό Adobe Flash Player.

Ακόμη, αφού η διδασκαλία γενικά θα πραγματοποιηθεί στο εργαστήριο Πληροφορικής ή με τη χρήση ερμάριου με φορητούς Η/Υ, προϋπόθεση αποτελούν η δημιουργία του φακέλου «Αθλητής και άθλημα» στον Η/Υ κάθε ομάδας μέσα στον οποίο θα αντιγραφούν τα περιεχόμενα του φακέλου «Συνοδευτικά αρχεία» του σεναρίου (εκτός του «Περίληψη (για τον εκπαιδευτικό).doc»), ο εκ των προτέρων έλεγχος από την πλευρά του/της εκπαιδευτικού όλων των σχετικών παραμέτρων (διαδίκτυο, αναγκαία προγράμματα) και η ετοιμότητά του/της για αντιμετώπιση πιθανών δυσκολιών με εναλλακτικές λύσεις, ώστε εν τέλει να υλοποιηθούν οι στόχοι του σεναρίου και κατ' επέκταση να ικανοποιηθούν τα παιδιά.

Τέλος, ας σημειωθεί ότι το αρχείο «Περίληψη (για τον εκπαιδευτικό).doc» εμπεριέχει έναν πίνακα δημιουργημένο στο περιβάλλον του επεξεργαστή κειμένου μέσω του οποίου γίνεται προσπάθεια να απλοποιηθεί η διαδικασία σύνθεσης της πληροφοριακής περίληψης, η οποία αποτελεί έναν από τους στόχους του σεναρίου. Ο πίνακας αυτός υπάρχει σε δύο εκδοχές: συμπληρωμένος για τον/την εκπαιδευτικό και ημιδομημένος για τον/τη μαθητή/τρια («Περίληψη.doc»).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο παρόν σενάριο τα παιδιά, με αφορμή επίκαιρα δημοσιεύματα στον τύπο που αφορούν στην κατάργηση του αθλήματος της πάλης από τα αγωνίσματα των Ολυμπιακών αγώνων του 2020, καταρχήν, προβληματίζονται πάνω σε αυτά, αναζητούν τις αιτίες της πιθανής κατάργησης του αθλήματος και παροτρύνονται να «συμμετέχουν» και τα ίδια ενεργά στον σχετικό δημόσιο διάλογο. Για τον λόγο αυτό, «γνωρίζουν» τον Μίλωνα τον Κροτωνιάτη, έναν φημισμένο για τις νίκες του στο αγώνισμα της πάλης αρχαίο Έλληνα αθλητή. Έπειτα, αποφασίζουν να δημιουργήσουν μια ψηφιακή παρουσίαση με σκοπό, δημοσιοποιώντας την, να πληροφορήσουν και άλλα παιδιά γι' αυτόν τον αθλητή, για το άθλημά του αλλά και για τον δικό τους προβληματισμό πάνω στην τρέχουσα επικαιρότητα. Η παρουσίασή τους, εφόσον θα δημοσιοποιηθεί, πρέπει να είναι φροντισμένη. Θα περιλαμβάνει ένα λιτό, κατανοητό, περιληπτικό κείμενο της βιογραφίας του αθλητή, με ύφος πληροφοριακό, χωρίς αξιολογικές κρίσεις (Χαραλαμπίδης & Χατζησαββίδης 1997: 137), ώστε αυτό να διαβαστεί εύκολα, γρήγορα και να γίνει γνωστό σε όσο το δυνατόν περισσότερα παιδιά. Επίσης, η παρουσίασή του θα περιλαμβάνει και άλλα πολυτροπικά στοιχεία.

Ακολουθεί συστηματική διδασκαλία του τρόπου δημιουργίας του περιληπτικού κειμένου. Ως κριτήριο ταξινόμησης των πληροφοριακών του στοιχείων, χρησιμοποιούνται τα δομικά στοιχεία της βιογραφίας (Ματσαγγούρας 2004: 484).

Σε όλες τις δραστηριότητες που αφορούν στην περίληψη μέχρι και τη δημιουργία της οι συμμετέχοντες/ουσες στην εκπαιδευτική διαδικασία εργάζονται από κοινού. Την τελευταία διδακτική ώρα τα παιδιά δημιουργούν την παρουσίασή

τους και εντάσσουν σε αυτή και το περιληπτικό τους κείμενο για τον συγκεκριμένο επικοινωνιακό σκοπό που είχαν θέσει εξαρχής.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η κριτική/στοχαστική εστίαση σε ειδήσεις της τρέχουσας επικαιρότητας, η επικοινωνιακή αξία της πληροφοριακής περίληψης, η ενίσχυση της «φωνής» του μαθητή και η αξιοποίηση της έννοιας της πολυτροπικότητας τόσο για την πρόσληψη όσο και για την αποκωδικοποίηση επίκαιρων μηνυμάτων, όλα αυτά, αποτελούν τις θεωρητικές διαστάσεις από τις οποίες επηρεάζεται το παρόν διδακτικό σενάριο.

Ειδικότερα, μια πρώτη θεωρητική διάσταση που επηρεάζει το σενάριο αφορά τη σύγχρονη επιστημονική αντίληψη η οποία αντιμετωπίζει τα γραπτά κείμενα όχι ως ουδέτερες δομές που παράγονται από αυτόνομους γράφοντες, αλλά ως μονάδες κοινωνικής δράσης οι οποίες μεταβιβάζουν ιδεολογικά μηνύματα (Kostouli 2005: 1). Ο/Η εκπαιδευτικός στην παρούσα διδακτική πρόταση, αξιοποιώντας ως έρεισμα αυτή την άποψη, προτρέπει τα παιδιά να προβληματιστούν πάνω σε δημοσιεύματα για την επικείμενη κατάργηση του αθλήματος της πάλης από τους Ολυμπιακούς αγώνες του 2020 και να διερευνήσουν το ιδεολογικό μήνυμα αυτής της πιθανής κατάργησης.

Επιπλέον, μια δεύτερη θεωρητική διάσταση που επηρεάζει την παρούσα διδακτική πρόταση, αφορά την «ενίσχυση της φωνής των παιδιών», αφού με κατάλληλα ερωτήματα τα παιδιά από τη μια «αναγκάζονται να σκεφτούν τι πραγματικά τους ενδιαφέρει» να μάθουν για τον αθλητή, εμπλεκόμενα πλέον πιο προσωπικά στην αναζήτηση της γνώσης, και από την άλλη επιδιώκεται να λάβουν υπόψη τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες του αποδέκτη της περιληπτικής βιογραφίας (βλ. και Ruben, Liao & Rassel 2006: 131-139) αλλά και τον επίκαιρο προβληματισμό.

Η τρίτη θεωρητική διάσταση στην οποία κατεξοχήν εστιάζεται το σενάριο αφορά στην καλλιέργεια της ικανότητας πύκνωσης και διάκρισης του αναγκαίου από

το περιττό στον λόγο και στην ανάδειξη της επικοινωνιακής αξίας της περίληψης με στόχο την πληροφόρηση των άλλων με λιτό και περιεκτικό τρόπο (Αγγελάκος κ.ά.: 49) για ένα θέμα και για έναν σκοπό. Πέρα από την αδιάλειπτη παρουσία του περιληπτικού λόγου στην καθημερινή ζωή, η συσσώρευση τεράστιου όγκου πληροφοριών στον Παγκόσμιο Ιστό (www) και η όλο και πιο συχνή χρήση του διαδικτύου στην καθημερινή διδακτική πρακτική και ζωή, ως νέα δεδομένα, καθιστούν την ικανότητα διάκρισης του αναγκαίου από το περιττό και την ικανότητα αξιολόγησης της πιο σημαντικής πληροφορίας νοητικά επιτεύγματα σημαντικά και απαραίτητα για την ταυτότητα ενός κριτικά εγγράμμου παιδιού. Συγκεκριμένα, στο παρόν σενάριο με την πραγματοποίηση τεσσάρων βήματα δοκιμάζεται σταδιακά η συνοικοδόμηση της περιληπτικής βιογραφίας του παλαιστή Μίλωνα του Κροτωνιάτη η οποία θα επισυναφθεί σε μια ψηφιακή παρουσίαση που θα απευθύνεται σε παιδιά. Όπως είναι γνωστό, το περιληπτικό κείμενο πρέπει να το χαρακτηρίζουν α) η νοηματική πύκνωση, β) η λεκτική συνοπτικότητα και γ) η πληροφοριακή πληρότητα. Για να εξασφαλιστούν τα τρία αυτά χαρακτηριστικά, ακολουθούνται τα εξής βήματα: α) ταξινομούνται οι πληροφορίες του μητρικού κειμένου με κριτήριο τα δομικά στοιχεία της βιογραφίας, β) διαγράφονται οι πιο δευτερεύουσες πληροφορίες, δηλαδή οι πληροφορίες που δεν προσθέτουν καινούρια στοιχεία, απλώς επεξηγούν και αναλύουν άλλα που υπάρχουν στο μητρικό κείμενο, γ) συμπυκνώνονται ακόμη περισσότερο οι σημαντικές πληροφορίες με τη βοήθεια του αξιώματος της συνάφειας. Σύμφωνα με αυτό, επιλέγονται ως σημαντικά και ενδιαφέροντα για το τελικό περιληπτικό κείμενο όσα στοιχεία έχουν άμεση αναφορά στο κεντρικό θέμα και υπηρετούν το συγκεκριμένο σκοπό για τον οποίο συνοικοδομείται (Ματσαγγούρας 2004: 467-493). Στο τελευταίο και τέταρτο βήμα πραγματοποιείται η σύνθεση της περίληψης. Προκειμένου να απλουστευθεί η διαδικασία και να οπτικοποιηθούν τα βήματα που οδηγούν σταδιακά στη σύνθεση, η όλη συνεργασία γίνεται σε ειδικά διαμορφωμένο πίνακα στο περιβάλλον του επεξεργαστή κειμένου (βλ. παρακάτω «Αξιοποίηση Τ.Π.Ε. »).

Τέλος, στο παρόν σενάριο, χωρίς να επιχειρείται συστηματική διδασκαλία, αξιοποιείται και η έννοια της πολυτροπικότητας, αφού μαθητές και μαθήτριες στην αρχή θα προβληματιστούν πάνω στην επικαιρότητα πλοηγούμενοι/ες σε ένα αρχείο παρουσίασης και στο τέλος θα δημιουργήσουν μία παρουσίαση, η οποία, επειδή θα δημοσιοποιηθεί, πρέπει να είναι φροντισμένη (γραφικά, εικόνες, αρχείο ήχου) και να επιτελεί και τον επικοινωνιακό της στόχο που είναι να ενημερώσει και να προβληματίσει άλλα παιδιά πάνω στο τρίπτυχο αθλητής - άθλημα πάλης - επικείμενη κατάργησή του. Οι εισηγητές του όρου της πολυτροπικότητας (Kress & van Leeuwen 1996) θεωρούν την πολυτροπικότητα ως ουσιαστική και θεμελιώδη παράμετρο κάθε κειμένου.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές και οι μαθήτριες επιδιώκεται:

- να αρχίσουν να εσωτερικεύουν ως στάση ζωής την ενημέρωση πάνω στην τρέχουσα επικαιρότητα
- να συνειδητοποιήσουν τη διαχρονική βαρύτητα του αγώνισματος της πάλης
- να γνωρίσουν τον φημισμένο παλαιστή Μίλωνα τον Κροτωνιάτη και ειδικότερα να μάθουν για την καταγωγή του, τις νίκες του, τα κατορθώματά του, το τέλος του
- να επιδιώξουν να εμπλακούν πιο δραστικά στον δημόσιο διάλογο για το αγώνισμα της πάλης
- να αρχίσουν να συνειδητοποιούν τη λειτουργική αξία ενός πολυτροπικού κειμένου που δημιουργείται για έναν σκοπό

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες επιδιώκεται:

- να εξασκηθούν στη σιωπηρή αναγνωστική κατανόηση ενός ψηφιακού κειμένου
- να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους γνωρίζοντας τη σημασία λέξεων και φράσεων όπως: παγκρατιαστής, περιοδονίκης, στεφανίτης αγώνας, η τέχνη του ακροχειρίζειν
- να αρχίσουν να διακρίνουν σε ένα πληροφοριακό κείμενο τη σημαντική από τη μη σημαντική πληροφορία
- να εξοικειωθούν με τη βήμα-βήμα διαδικασία συνοικοδόμησης μιας περιληπτικής βιογραφίας για έναν σκοπό. Ειδικότερα, να ταξινομούν το πρωτογενές υλικό του αρχικού κειμένου με τη βοήθεια των δομικών στοιχείων, να εντοπίζουν τη σημαντική πληροφορία καθενός δομικού στοιχείου και τέλος να αξιοποιούν το αξίωμα της συνάφειας για να περιορίσουν ακόμη περισσότερο το πληροφοριακό υλικό.
- να δοκιμάσουν να συνθέσουν από κοινού την περίληψη αξιοποιώντας τη «δική τους φωνή»

Γραμματισμοί

Οι μαθητές και οι μαθήτριες επιδιώκεται:

- να αρχίσουν να συνειδητοποιούν τη σημασία της κριτικής διαπραγμάτευσης μιας είδησης και εν προκειμένω μιας αθλητικής είδησης
- να αρχίσουν να συνειδητοποιούν ότι το μήνυμα μιας γραπτής ή προφορικής είδησης δεν αποτελεί ουδέτερη δομή, αλλά μονάδα κοινωνικής δράσης που μεταβιβάζει ιδεολογικά μηνύματα (Kostouli 2005)
- να επισκέπτονται και να πλοηγούνται σε δικτυακούς τόπους
- να εξοικειωθούν με τη χρήση του επεξεργαστή κειμένου (ειδικότερα να γράφουν σε πίνακα)
- να μάθουν να χρησιμοποιούν στον επεξεργαστή κειμένου το εργαλείο καταμέτρησης λέξεων

- να εξοικειωθούν με την ψηφιακή ανάγνωση κειμένων
- να μπορούν να επισκέπτονται ενεργούς υπερδεσμούς
- να δοκιμάσουν να δημιουργήσουν μια πολυτροπική παρουσίαση αξιοποιώντας το λογισμικό παρουσιάσεων Prezi. Ειδικότερα να αντιγράφουν και να επικολλούν κείμενο, να το μορφοποιούν, να εισάγουν εικόνα, ήχο, να καθορίζουν τον χρόνο εναλλαγής των διαφανειών.

Διδακτικές πρακτικές

Στο παρόν σενάριο επιδιώκεται αφενός η αποφυγή της τυποποιημένης εκφώνησης «να γράψετε την περίληψη του κειμένου...» και αφετέρου η υιοθέτηση και διδακτική πιο αναλυτικών διατυπώσεων ενταγμένων σε επικοινωνιακό πλαίσιο. Ακόμη, ακολουθούνται συνεργατικές πρακτικές προκειμένου να αποκωδικοποιηθούν μηνύματα της τρέχουσας επικαιρότητας. Επίσης, επιδιώκεται να δημιουργηθεί πλαίσιο, ώστε τα παιδιά, αξιοποιώντας και την κειμενική γνώση της περιληπτικής απόδοσης ενός πληροφοριακού κειμένου, να κινητοποιηθούν και να αυτενεργήσουν πάνω στο θέμα για το οποίο προβληματίστηκαν.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία για την πραγματοποίηση του παρόντος σεναρίου αποτελεί [η ενότητα 16 *Αθλήματα - σπορ*](#) του σχολικού εγχειριδίου «Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού» και ειδικότερα η δραστηριότητα 5, της υποενότητας «Ο αθλητισμός στην αρχαία Ελλάδα» (σελίδα 60). Με αφορμή την τρέχουσα επικαιρότητα αλλά και για να εξυπηρετηθούν οι διδακτικοί στόχοι του συγκεκριμένου σεναρίου η γνωριμία των παιδιών περιορίζεται σε έναν αθλητή και ειδικότερα σε έναν φημισμένο παλαιστή.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Σύμφωνα με την εμπειρία, η αξιοποίηση της δυνατότητας να αναπτυχθεί ένα σχέδιο εργασίας, όπως προβλέπει και το Αναλυτικό Πρόγραμμα, με θέμα σχετικό με την

εκάστοτε ενότητα (Ιορδανίδου κ.ά. 2006: 144) ανανεώνει το μαθητικό ενδιαφέρον και αυξάνει τη συμμετοχή των παιδιών. Στη 16η ενότητα του σχολικού εγχειριδίου της Ε΄ Δημοτικού και ειδικότερα στη δραστηριότητα 5 της υποενότητας με τίτλο «Ο αθλητισμός στην αρχαία Ελλάδα», τα παιδιά καλούνται να πραγματοποιήσουν ένα τέτοιο σχέδιο εργασίας. Ειδικότερα, καλούνται να συνθέσουν περιλήψεις των βιογραφιών φημισμένων αρχαίων αθλητών και με αυτές να δημιουργήσουν ένα λεύκωμα.

Η παρούσα διδακτική πρόταση, όπως προαναφέρθηκε, κυρίως εστιάζεται και δοκιμάζει τη σύνθεση μιας πληροφοριακής περίληψης για τον παλαιστή Μίλωνα τον Κροτωνιάτη. Η σύνταξη περιλήψεων διαφόρων βαθμών σύμπτυξης αποτελεί στόχο του [Αναλυτικού Πρόγραμματος Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας](#). (ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003α: 16, 28) αλλά και [Νέου Πιλοτικού Προγράμματος Σπουδών για τη Γλώσσα και Λογοτεχνία](#) (2011: 99-101) όπου ειδικότερα επισημαίνεται η καταγραφή, σύγκριση και επιλογή πληροφοριών, όπως επίσης και η επικέντρωση στη συγκεκριμένη/κατάλληλη πληροφορία για την απόδοση του νοήματος που θεωρείται κάθε φορά πιο σημαντικό. Παρόλο όμως που αποτελεί στόχο, σχετικές δραστηριότητες εμφανίζονται περιορισμένες (βλ. και Ντίνας & Ξανθόπουλος 2007: 3-8). Στην παρούσα διδακτική πρόταση, η δημιουργία του περιληπτικού κειμένου δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά υπηρετεί έναν επικοινωνιακό στόχο. Ειδικότερα, γίνεται για να συνεπικουρήσει στη δραστηριοποίηση των παιδιών που προβληματίζονται πάνω στην τρέχουσα είδηση για την επικείμενη κατάργηση του αθλήματος της πάλης. Για το λόγο αυτό εντάσσεται σε μια παρουσίαση στην οποία συνυπάρχει και με άλλα πολυτροπικά στοιχεία και όλα αυτά μαζί συλλειτουργούν στην απόδοση του σημαντικού μηνύματος για το οποίο δημιουργείται αυτή η παρουσίαση.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν σενάριο αξιοποιούνται, καταρχήν, οι δυνατότητες των ΤΠΕ, αφού τα παιδιά εργάζονται επισκεπτόμενα ενεργούς υπερδεσμούς που φιλοξενούν είτε το σχολικό τους βιβλίο, είτε την ψηφιακή εγκυκλοπαίδεια «Βικιπαίδεια», είτε τον

δικτυακό τόπο του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού. Η αξιοποίηση του δυναμικού χαρακτήρα ειδικότερα των δύο τελευταίων δικτυακών τόπων προάγει τη διεξαγωγή του μαθήματος και εξοικονομεί χρόνο.

Επιπλέον, στο σενάριο χρησιμοποιείται από τα παιδιά το πρόγραμμα του επεξεργαστή κειμένου. Στο περιβάλλον του έχει δημιουργηθεί ένας πίνακας ο οποίος με τον τρόπο που έχει δομηθεί εκτιμάται ότι θα συμβάλει στην απλούστευση της πολύπλοκης διαδικασίας συγγραφής της περίληψης γιατί:

α) μέσω του πίνακα οπτικοποιούνται στήλη-στήλη τόσο τα βήματα που οδηγούν σε αυτή όσο και ο λεκτικός περιορισμός του πρωτογενούς υλικού,

β) μέσω των εργαλείων του σχετικού περιβάλλοντος παρέχονται οι δυνατότητες για επισήμανση, αντιγραφή, επικόλληση και χρωματική ομαδοποίηση του λεκτικού υλικού. Η αντιγραφή και επικόλληση των τμημάτων του μητρικού κειμένου κατά περίπτωση στήλης εκτιμάται ότι θα συμβάλει στην εξοικονόμηση χρόνου αλλά και μαθητικών δυνάμεων βοηθώντας το παιδί το να εστιάσει στο «πώς» του περιληπτικού κειμένου,

γ) μέσω του εργαλείου καταμέτρησης λέξεων δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά να διαπιστώσουν τη σταδιακή μείωση του αριθμού των λέξεων από την 1η και 2η στήλη (ίδιος αριθμός λέξεων), στην 3η (μικρότερος αριθμός λέξεων) και από την 3η στην 4η στήλη (ακόμη μικρότερος αριθμός λέξεων). Ας επισημανθεί ότι ο πίνακας αυτός μπορεί να λειτουργήσει ως εργαλείο που επιδέχεται βελτίωση, επέκταση, τροποποίηση, για κάθε παρόμοια προσπάθεια περιληπτικής απόδοσης κειμένου (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «Περίληψη (για τον εκπαιδευτικό).doc»).

ΜΙΛΩΝ Ο ΚΡΩΤΩΝΙΔΗΣ ... με λίγα λόγια					
ΑΡΧΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ	Ταξινόμηση των πληροφοριών του αρχικού κειμένου με τη βοήθεια των δομικών στοιχείων της βιογραφίας	Ταξινόμηση των πληροφοριών σε σημαντικές και μη σημαντικές		Με ακόμη πιο λίγα λόγια	
<p>Ο Μίλων ο Κρωτωνιάτης (6ος π.Χ. αιώνας), γιος του Διέτιμου, ήταν παλαιστής από την Μεγάλη Ελλάδα και είχε στερηθεί σε εξι Ολυμπιάδες, ένα επίτευγμα ανεπανάλητο από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα και τις μέρες μας (έντε φορές στην κατηγορία των ανδρών και μία στην κατηγορία παιδών). Δεν κατάφερε να γίνει και εβδομη φορά Ολυμπιονίκης λόγω ενός συμπατριώτη και νεότερου παλαιστή (και παρρησιαστή), ο οποίος ήταν πρωτόπαρος στην τεχνική του αεροακρίδιου, του Τιμασίθεου. Ο Μίλων ήταν επίσης επτά φορές νικητής στα Πύθια στους Δελφούς (μία ως παύς), δύο στα Τεθίρα, καθώς και εννέα στα Νέμεα. Ήταν συνολικά πέντε φορές (Περσέωνες). Είχε δηλαδή πάνω από τριάντα νίκες σε αετωναπίνες (πανελλήνιους) αγώνες μέσα σε τουλάχιστον 24 χρόνια.</p> <p>Ο Μίλων λέγεται ότι υπήρξε σύντροφος του Πυθαγόρα και κάποτε μάχησε τον Ξεσώτη την ζωή όταν συγκράτησε μια φορή που ήταν έτοιμη να πέσει πάνω του, πιθανόν είχε νυμφευθεί την κόρη του φιλοσόφου, Μυία. Γύρω από το όνομα του Μίλωνα, αυτού του αληθινού θράλου, είχαν δημιουργηθεί διάφορες ιστορίες για την ρωμή και την μυική του δύναμη. Φέρεται για παράδειγμα ότι είχε σηκώσει στους ώμους του έναν ταύρο τεσσάρων ετών. Στην πραγματικότητα ο Μίλων είχε ανακαλύψει την προπόνηση με προεκτιμητή επιβάρυνση με σω της σταδιακής αύξησης της αντίστασης όταν κατά την διάρκεια της προπόνησής του για τους αγώνες άρχισε να σφραγίζει ένα μυοστέρι και να βαδίζει κάποια απόσταση. Με τον καιρό το μυοστέρι μεγάλωνε και έτσι ο Μίλων αποκτούσε όλο και μεγαλύτερη δύναμη. Ο Πυθαγόρας γράφει πως ο Μίλων μπορούσε να σταθεί πάνω σε έναν δίσκο που έχει ακριβώς με λίδη χωρίς κανέναν να μπορεί να τον μετατοπίσει. Επίσης, μπορούσε να κρατήσει στο χέρι του ένα ροδί χωρίς κανείς να μπορεί να του το πάρει από το χέρι -εκτός της γυναικίς του- και χωρίς αυτό να σπάσει. Αυτή η τελευταία παρόχρηση είναι παραρρησιακή αγάλαμας στο οποίο πιθανόν εμφανίζεται ο Μίλων να δίνει στην Ήρα το φρόντο. Άλλα απορραγαθήματα που λέγεται πως έκανε ήταν ότι μετέφερε ο δίσκος το ανάκλιό του στην Άλχη και ότι μπορούσε να δέσει, όπως ένα στηρίδι, ένα κορμό σε κεφάλι του και να το σπάζει με τη δύναμη των πέλων του κρατώντας την ανάποδη του.</p> <p>Ο Μίλων πάλιν, όταν κατά την διάρκεια μιας βόλτας του στο δέντρο είχε έναν κορμό δέντρου που είχαν σφραγίσει οι υλοκόποι με σφήνες και, μη μπορώντας να αντιταθεί στην πρόκληση του να δοκιμάσει την δύναμη του τελειωνόντος της δοκίμης που άφρασαν στην μέση, προσπάθησε να τον σχίσει με τα γυμνά του χέρια. Κατά την ώρμη προσπάθειά του οι σφήνες γλίτρωσαν έξω και τα χέρια του πίστησαν στον κορμό και έτσι όταν νύχτωσε τον κατασπαράξεν οι βί.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας 2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας 3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες 	<p>Σημαντικές</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας 2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας 3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες 	<p>Μη σημαντικές</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας 2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας 3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας 2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας 3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες 	<p>Μεγαλύτερος περιρισμός των πληροφοριών με τη συνδρομή του αξιώματος της συνάφειας</p>
<p>Ο Μίλων ο Κρωτωνιάτης (6ος π.Χ. αιώνας), γιος του Διέτιμου, ήταν παλαιστής από την Μεγάλη Ελλάδα. Δεν κατάφερε να γίνει και εβδομη φορά Ολυμπιονίκης λόγω ενός συμπατριώτη και νεότερου παλαιστή (και παρρησιαστή), ο οποίος ήταν πρωτόπαρος στην τεχνική του αεροακρίδιου, του Τιμασίθεου. Ο Μίλων ήταν επίσης επτά φορές νικητής στα Πύθια στους Δελφούς (μία ως παύς), δύο στα Τεθίρα, καθώς και εννέα στα Νέμεα. Ήταν συνολικά πέντε φορές (Περσέωνες). Είχε δηλαδή πάνω από τριάντα νίκες σε αετωναπίνες (πανελλήνιους) αγώνες μέσα σε τουλάχιστον 24 χρόνια.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας 2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας 3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες 	<p>Σημαντικές</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας 2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας 3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες 	<p>Μη σημαντικές</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας 2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας 3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας 2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας 3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες 	<p>Μεγαλύτερος περιρισμός των πληροφοριών με τη συνδρομή του αξιώματος της συνάφειας</p>
<p>Ο Μίλων ο Κρωτωνιάτης (6ος π.Χ. αιώνας), γιος του Διέτιμου, ήταν παλαιστής από την Μεγάλη Ελλάδα. Δεν κατάφερε να γίνει και εβδομη φορά Ολυμπιονίκης λόγω ενός συμπατριώτη και νεότερου παλαιστή (και παρρησιαστή), ο οποίος ήταν πρωτόπαρος στην τεχνική του αεροακρίδιου, του Τιμασίθεου. Ο Μίλων ήταν επίσης επτά φορές νικητής στα Πύθια στους Δελφούς (μία ως παύς), δύο στα Τεθίρα, καθώς και εννέα στα Νέμεα. Ήταν συνολικά πέντε φορές (Περσέωνες). Είχε δηλαδή πάνω από τριάντα νίκες σε αετωναπίνες (πανελλήνιους) αγώνες μέσα σε τουλάχιστον 24 χρόνια.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας 2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας 3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες 	<p>Σημαντικές</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας 2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας 3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες 	<p>Μη σημαντικές</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας 2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας 3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας 2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας 3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες 	<p>Μεγαλύτερος περιρισμός των πληροφοριών με τη συνδρομή του αξιώματος της συνάφειας</p>

Τέλος, στη διδακτική αυτή πρόταση αξιοποιείται και το λογισμικό παρουσιάσεων [Prezi](#) ως ένα εργαλείο δυναμικών παρουσιάσεων με δυνατότητα σταδιακής αποκάλυψης των επιμέρους υπό χρήση διαφανειών, οι οποίες σε κάθε περίπτωση είναι όλες διαθέσιμες σε μία κοινή επιφάνεια εργασίας. Η δυνατότητα αυτή του Prezi μπορεί να αξιοποιηθεί στο σενάριο, αφού παρέχει στον χρήστη συνολική εικόνα του μηνύματος που αφορά στο τρίπτυχο αθλητής, άθλημα πάλης, αμφισβήτησή του αφενός, αλλά και ταυτόχρονη εστίαση στα επιμέρους τμήματα της παρουσίασης αφετέρου.

Κείμενα

[Ιστοσελίδες – Κείμενα από Ιστοσελίδες](#)

[Διαδραστικά Σχολικά Βιβλία, «Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού», ενότητα 16: Αθλήματα – σπορ \(σελίδα 60, άσκηση 5\)](#)

«Μίλων ο Κροτωνιάτης», από το ιστολόγιο για την Ε΄ Δημοτικού [Παν μέτρον άριστον...](#)

[Βάση αρχαίων Ολυμπιονικών](#), Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού

<http://wrestlinghellas.gr/>, δικτυακό τόπος Ελληνικής ομοσπονδίας φιλάθλων πάλης

[Μίλων ο Κροτωνιάτης](#), λήμμα στη Βικιπαίδεια

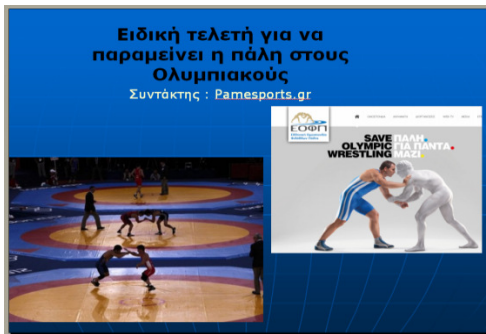
«[Η πάλη στην... πόρτα της εξόδου των ολυμπιακών αθλημάτων](#)», άρθρο από την ψηφιακή εφημερίδα <http://www.newsbeast.gr/>

«[Διώχνουν την πάλη από ολυμπιακό άθλημα. Να παρέμβει άμεσα ο πρόεδρος της δημοκρατίας](#)», άρθρο από την ψηφιακή εφημερίδα <http://www.anatropinews.gr>

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η, 2η και 3η διδακτικές ώρες (ολομέλεια/ομάδες)

Τα παιδιά μεταφέρονται στην αίθουσα πληροφορικής, είναι χωρισμένα σε έξι ομάδες και καθεμιά ομάδα έχει τον δικό της Η/Υ. Παροτρύνονται από τον εκπαιδευτικό να μεταβούν στη θέση «Έγγραφα», στον φάκελο «Άθλημα-αθλητής» και να ανοίξουν το αρχείο παρουσίασης «Πάλη για την πάλη.ppt» (βλ. σχετικό αρχείο στον φάκελο συνοδευτικού υλικού). Το περιεχόμενό της αφορά στον επικείμενο αποκλεισμό του αγωνίσματος της πάλης από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2020. Τα παιδιά παροτρύνονται να παρατηρήσουν την αναρτημένη ειδησεογραφία. Ακολουθεί σύντομη κριτική προσπέλασή της με τη βοήθεια των ερωτημάτων του [1^{ου} φύλλου](#) εργασίας (θέση «Έγγραφα», φάκελος «Άθλημα-αθλητής», «Φύλλα εργασίας», βλ. σχετικό αρχείο στον φάκελο συνοδευτικού υλικού) και συζήτηση με στόχο να ενημερωθούν για τον αποκλεισμό αυτό και να προβληματιστούν για τις αιτίες του.

Στη συνέχεια, τα παιδιά, μένοντας στο ίδιο φύλλο εργασίας προτρέπονται να διαβάσουν την εκφώνηση της δραστηριότητας 5, στη σελίδα 60 («Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού», γ΄ τεύχος, ενότητα 15: [Αθλήματα - σπορ](#)) αλλά και τα ακόλουθα ερωτήματα και συζητούν σχετικά στην ολομέλεια:

- Λαμβάνοντας υπόψη σας τα παραπάνω πρόσφατα δημοσιεύματα, για ποιον από τους αναφερόμενους αθλητές της δραστηριότητας 5 θα ήταν επίκαιρο να γράψετε μια περίληψη της βιογραφίας του και να την εντάξετε σε μια παρουσίαση (για τον παλαιστή Μίλωνα το Κροτωνιάτη); Γιατί; Πώς θα αξιοποιήσετε αυτή την παρουσίαση;
- Τι θα θέλατε να μάθετε εσείς για τον φημισμένο Έλληνα αθλητή της αρχαιότητας, τον Μίλωνα τον Κροτωνιάτη. Να αναλογιστείτε και την επίκαιρη ειδησεογραφία.
- Τι, κατά τη γνώμη σας, είναι θετικό να γνωρίζουν οι συμμαθητές και οι συμμαθήτριές σας είτε στην Ελλάδα είτε στην Ευρώπη, είτε αλλού γι' αυτόν τον φημισμένο αθλητή; Να απαντήσετε στο ερώτημα λαμβάνοντας υπόψη και τον επίκαιρο προβληματισμό.

Με το πρώτο ερώτημα επιτυγχάνεται, καταρχήν, σύνδεση της επικαιρότητας με τη δραστηριότητα του σχολικού εγχειριδίου. Ακόμη, ειδικότερα, με τη δημιουργία της παρουσίασης επιτυγχάνεται τα παιδιά να γνωρίσουν τα ίδια αλλά και να γνωρίσουν σε άλλα έναν αθλητή που σε όλη του τη ζωή αγωνίστηκε στην πάλη, αγώνισμα ταυτόσημο με την ιδέα των Ολυμπιακών Αγώνων. Οι τρόποι γνωριμίας είναι πολλοί και γίνονται αντικείμενο συζήτησης στην τάξη: παρουσίαση του αθλητή σε συμμαθητές/τριες, ανάρτηση της παρουσίασης στον δικτυακό τόπο του σχολείου, αποστολή της παρουσίασης σε αθλητικούς φορείς, ενσωμάτωση σε αυτή και αρχείου ήχου μέσω του οποίου τα παιδιά να αιτιολογούν την επιλογή του αθλητή και του αθλήματος αναλογιζόμενα την επικαιρότητα. Με αυτή την τελευταία δράση «ενισχύεται ιδιαίτερα η δική τους φωνή». Αυτή η πολλαπλή γνωριμία και η σχετική

δραστηριοποίηση θα είναι η δική τους συνεισφορά στον δημόσιο διάλογο για το αγώνισμα της πάλης στο παρόν και στο μέλλον.

Με τα επόμενα δύο ερωτήματα, από τη μια μεριά «ενισχύεται και πάλι η φωνή των παιδιών», γιατί «αναγκάζονται να σκεφτούν τι πραγματικά τα ενδιαφέρει» να μάθουν για τον αθλητή, εμπλεκόμενα πλέον πιο προσωπικά στην αναζήτηση της γνώσης, και από την άλλη επιδιώκεται να λάβουν υπόψη τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες του αποδέκτη της περιληπτικής τους βιογραφίας (βλ. και Ruben, Liao, & Rassel 2006: 131-139), αλλά και τον επίκαιρο προβληματισμό.

Οι απαντήσεις των παιδιών καταγράφονται στον πίνακα της τάξης με τη μορφή καταγισμού ιδεών και στην πορεία της διδασκαλίας αξιοποιούνται κατάλληλα, όταν παρακάτω εντοπίζονται ως κοινά αυτά τα στοιχεία που υποστήριξαν ότι πραγματικά τους ενδιαφέρουν και αυτά που με βάση κάποια κριτήρια θα χαρακτηρίσουν ως σημαντικά για να τα εντάξουν στην περίληψή τους. Έτσι «προάγεται και η φωνή τους».

Στη συνέχεια η τάξη εργάζεται σε ομάδες. Οι μαθητές και οι μαθήτριες επιλέγουν το [2^ο Φύλλο](#) εργασίας (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «Φύλλα εργασίας»). Μέσω των δραστηριοτήτων που αναγράφονται σε αυτό κατανοούν άγνωστα σε αυτούς/ές σημεία του ψηφιακού κειμένου που αναφέρεται στον παλαιστή Μίλωνα τον Κροτωνιάτη (το οποίο βρίσκεται σε ενεργό υπερδεσμό στο φύλλο εργασίας τους), οικειοποιούνται άγνωστες λέξεις και φράσεις (περιοδονίκης αθλητής, στεφανίτης αγώνας, η τέχνη του ακροχειρίζειν), «γνωρίζουν» τον αθλητή, μαθαίνουν γιατί ονομάζεται «Κροτωνιάτης, για τις συμμετοχές του σε αγώνες, τις νίκες του, τα κατορθώματά του. Επίσης, μαθαίνουν και για το αγώνισμα της πάλης και διαπιστώνουν διερευνώντας τον δικτυακό τόπο του [«Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού»](#) τη μακραίωνη ιστορία του αγωνίσματος, την οποία καλούνται να συσχετίσουν με τη σημερινή απόφαση για κατάργηση του αγωνίσματος. Όσο πιο οικείο γίνεται στα παιδιά το περιεχόμενο του κειμένου που αναφέρεται στον παλαιστή τόσο περισσότερο θα νιώσουν «δικό τους» το κείμενο και

θα διευκολυνθούν στη σύνθετη διαδικασία της συνοικοδόμησης της περίληψής του. Τα παιδιά γράφουν κατά ομάδες ψηφιακά τις απαντήσεις τους και τις ανακοινώνουν στην ολομέλεια της τάξης.

Στο τέλος από κοινού ετοιμάζουν ένα αρχείο ήχου μέσω του οποίου εκφράζουν τη γνώμη τους για την επικείμενη κατάργηση του αγωνίσματος της πάλης και γνωστοποιούν τη δική τους δράση. Σε αυτό μπορούν να συμπεριλάβουν και ομαδικά συνθήματα. Κατά περίπτωση συναποφασίζεται ποιο ή ποια παιδιά θα ηχογραφηθούν.

Η αξιολόγηση των παιδιών πραγματοποιείται μέσω της προσωπικής εμπλοκής του καθενός από αυτά στους προβληματισμούς που αναδύονται κατά τη διάρκεια του μαθήματος και μέσω της ικανότητας και του βαθμού συμμετοχής τους στη διερεύνηση των πληροφοριών γύρω από τον αθλητή και το άθλημα.

4η, 5η 6η και 7η διδακτικές ώρες (Ολομέλεια)

Τα παιδιά μεταβαίνουν και πάλι στη θέση «Έγγραφα», στον γνωστό φάκελο «Άθλημα-αθλητής», στο αρχείο «Φύλλα εργασίας.doc» και επιλέγουν το [3^ο φύλλο](#) εργασίας (βλ. και σχετικό αρχείο στον φάκελο συνοδευτικού υλικού). Το επόμενο θέμα/ερώτημα που αναγράφεται εκεί και απασχολεί την ολομέλεια πλέον της τάξης είναι το εξής:

- Θέλετε να γράψετε μια περίληψη του κειμένου που διαβάσατε για να την ενσωματώσετε στην παρουσίαση που ετοιμάζετε. Τι, κατά τη γνώμη σας, γράφουμε σε μια περίληψη;

Αναμένεται τα παιδιά να απαντήσουν: τα «σημαντικά». Παροτρύνονται εκ νέου να επισκεφθούν τον ενεργό υπερδεσμό [«Μίλων ο Κροτωνιάτης»](#) και ο/η εκπαιδευτικός τα ρωτάει:

- Τι θεωρείτε ότι είναι σημαντικό σε αυτό το κείμενο;

Το ερώτημα αυτό τίθεται, γιατί η ικανότητα εντοπισμού των «σημαντικών» είναι μια σύνθετη διαδικασία. Είναι πλέον αποδεδειγμένο ότι δεν είναι εύκολο για τα παιδιά να

εντοπίσουν τα σημαντικά στοιχεία ενός αρχικού κειμένου και συχνά τα παιδιά όλων των ηλικιών συμπεριλαμβάνουν στις περιλήψεις τους δευτερεύοντα στοιχεία. Επιπλέον, τα μικρά σε ηλικία παιδιά επιλέγουν ως σημαντικό ό,τι είναι ασυνήθιστο και εντυπωσιακό και όχι ό,τι είναι σημαντικό για τη δομή του κειμένου, όπως κάνουν οι μεγαλύτερης ηλικίας μαθητές και μαθήτριες. Με τη διαπραγμάτευση του τελευταίου ερωτήματος «Τι θεωρείτε ότι είναι σημαντικό σε αυτό το κείμενο» επιδιώκεται να διαπιστωθεί η γενικότερη μαθητική ωριμότητα της εκάστοτε τάξης και να αρχίσει μια πιο συστηματική διδασκαλία και εξάσκηση στην αναζήτηση κριτηρίων, ώστε να ενισχυθεί σταδιακά η διαδικασία της κριτικής σκέψης και να αρχίσουν να συνειδητοποιούν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουν, για να οδηγηθούν στον εντοπισμό των όντως σημαντικών στοιχείων του κειμένου (βλ. και Ματσαγγούρας 2004: 481, 486). Για παράδειγμα, όσον αφορά στον Μίλωνα τον Κροτωνιάτη, με αφορμή το ερώτημα «Τι θεωρείτε ότι είναι σημαντικό σε αυτό το κείμενο», γίνεται αντικείμενο ανίχνευσης και διαπραγμάτευσης στη συζήτηση της τάξης αν τα παιδιά θα κρίνουν ως «σημαντική πληροφορία» το να παρουσιάσουν τον αθλητή –όνομα, καταγωγή, τόπος γέννησης, χρονολογία, ιδιότητα- ή θα αναφερθούν καταρχήν π.χ. στο θλιβερό τέλος του ή σε κάποιο ανδραγάθημά του. Ή γίνεται αντικείμενο διαπραγμάτευσης αν θα κρίνουν ως «σημαντική πληροφορία» τα γενικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του αθλητή – διακρινόταν για τη ρώμη και τη μυική του δύναμη- ή θα αναφέρονται μεμονωμένα σε ανδραγαθήματά του π.χ. ότι συγκράτησε την οροφή για να μην πέσει επάνω στον Πυθαγόρα ή ότι μετέφερε έναν ταύρο τεσσάρων ετών κλπ.

Αφού εντοπιστούν τέτοιου είδους δυσκολίες και αρχίσουν να γίνονται συνείδηση στα παιδιά, επισημαίνεται ότι στην πορεία του μαθήματος θα γνωρίσουν τρόπους, για να διακρίνουν πιο εύκολα τη σημαντική πληροφορία. Κατόπιν, παροτρύνονται να ανακαλέσουν στη μνήμη τους τα δομικά στοιχεία μιας βιογραφίας (γίνεται και ερώτηση για το τι θυμούνται ότι είναι μια βιογραφία) και αν συναντούν δυσκολία επισκέπτονται τον επόμενο ενεργό υπερδεσμό στο φύλλο εργασίας τους

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

που αφορά την 9^η ενότητα Βιβλία - Βιβλιοθήκες συγγραφείς («Γλώσσα Ε' Δημοτικού», σελίδα 37, άσκηση 1) και τα ξαναθυμούνται. Ακολουθώντας τη δραστηριότητα 3 του 3^{ου} φύλλου εργασίας, προσαρμόζουν αυτά τα δομικά στοιχεία στη βιογραφία του παλαιστή Μίλωνα. Αναδεικνύεται η λειτουργία της δομής στη συγγραφή μιας περιλήψης και, όσον αφορά στον Μίλωνα τον Κροτωνιάτη, αναδεικνύεται ειδικότερα η λειτουργία της δομής της βιογραφίας που προηγουμένως ξαναθυμήθηκαν. Επισημαίνεται στα παιδιά ότι ένα περιληπτικό κείμενο δεν είναι «υποδεέστερο από το αρχικό», αλλά πρέπει να τα πει «όλα με λίγα λόγια» και κυρίως το δικό τους περιληπτικό κείμενο πρέπει να έχει αυτό το χαρακτηριστικό, αφού γράφεται για έναν κατεξοχήν επικοινωνιακό σκοπό: να πληροφορήσει άλλα παιδιά για τον κορυφαίο αθλητή, το άθλημά του και ως ευσύνοπτο πληροφοριακό κείμενο να συνεπικουρήσει στη δραστηριοποίησή τους σχετικά με την επίκαιρη αμφισβήτηση της αξίας του αθλήματος.

Στη συνέχεια, τα παιδιά από τον ίδιο φάκελο «Άθλημα-αθλητής» (θέση «Έγγραφο») επιλέγουν το ημιδομημένο αρχείο «Περίληψη.doc» (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού) και εργάζονται πλέον στο περιβάλλον του επεξεργαστή κειμένου.

ΜΙΛΩΝ Ο ΚΡΟΤΩΝΙΑΤΗΣ ... ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ		
ΑΡΧΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ	Ταξινόμηση των πληροφοριών του αρχικού κειμένου με τη βοήθεια των δομικών στοιχείων της βιογραφίας	
<p>Ο Μίλων ο Κροτωνιάτης (βασ. π.χ. 4^{ος} αιώνας), γιος του Διότημου, ήταν κλέφτης από την Μεγάλη Ελλάδα και είχε αποφασίσει σε ηλικία 16 ετών, ένα επταήμερο ανεπαύλητο από την αρχαιότερη μάχη με τις μέλισσες μιας (έναν) φορές στην κατηγορία των ανθρώπων και μία στην κατηγορία παιδιών). Δεν κέρριψε να γίνει και βραβευμένος Ολυμπιονίκης λόγω ανωμαλίας και τεσσάρου παλαιστή (και παρραστή), ο οποίος ήταν πρωτοπόρος στην τεχνική του σπασματισμού, τον Σπασμαθό. Ο Μίλων ήταν επίσης επτά φορές νικητής στα Πύθια στους Δελφούς (με ως πού), δύο στα Ισθμια, καθώς και εννιά στα Ήμερα. Ήταν συνολικά πέντε φορές Πρωταθλητής. Είχε δηλαδή πάνω από τριάντα νίκες σε στενωπές (ναυαγίους) αγώνες μέσα σε τουλάχιστον 24 χρόνια.</p> <p>Ο Μίλων λέγεται ότι υπήρξε σπασματτής του Πυθαγόρα και κάποτε μάλιστα του έσωσε την ζωή όταν συγκρούσε μια αρσάλη που ήταν έτοιμη να πέσει πάνω του. Πάντως είχε κερμάσει την κόρη του φιλόσοφου, Μία, Γ'ωω από το όνομα του Μίλωνα, αυτού του αληθινού θράλου, είχαν δημιουργήσει διάφορες ιστορίες για τον ρομψ και την μισία του δύναμη, φέρται για παράδειγμα ότι είχε σημεσία στους ώμους του έναν τούρλο τι σπασματών. Στην πραγματικότητα ο Μίλων είχε αναλάβει την προπόνηση με προσοχή επιβλέποντας με μια τα αθλητική αείμηση της αντίστασης όταν κατό την διάρκεια της προετοιμασίας του για τους αγώνες άρχισε να αρρωσταίνει ένα μορφορμία και να βαδίζει κάποια ανείσωση. Με τον καιρό το μορφορμία μεγάλωνε και έτσι ο Μίλων αποκόισε όλο και μεγαλύτερη δύναμη. Ο Πασμαθός γράφει πως ο Μίλων μπορούσε να ιπταθεί πάνω σε έναν δίσκο που έχει αλεφθρεί με λάδι χωρίς να κινείται να μπορεί να τον μετατοπίσει. Επίσης μπορούσε να ιπταθεί στο μέρι του να αρά ζωής κανείς να μπορεί να του το πάρει από το χέρι - τετός της γυναικείας του - και χωρίς αυτό να απάνει. Αλλά η τελευταία παύση τους παρραμηνία αναλύεται στο οποίο πιθανόν εμφανίζεται ο Μίλων να δίνει στην Ήρα το φρούτο. Αλλά ανδραγαθία που λέγεται πως έλασε ήταν ότι μετέφερε ο ίδιος το σπαλάρι του στον Άλτα και ότι μπορούσε να έλασε, όπως ένα στεφανί, ένα κορόνι στο κεφάλι του και να το σπάζει με τη δύναμη των φέρβιου του σπασματτή της ανωμαλίας του.</p> <p>Ο Μίλων έλασε στον κατά την διάρκεια βόλκας του στο βάθος είδε έναν κορμό δέντρου που είχαν αφήσει οι Σελονογοί με οφίτες και, μη μπορώντας να αντισταθεί στην πρόκληση του να δοκιμάσει την δύναμή του να τελευτώνοντας την δουλειά που άφωσαν στην μέση, προσπέθηκε να τον χτυπή με το γυμνό του χέρι. Κατό την άφωσ προσηλάει του οι οφίτες γλίτρωσαν έξω και το χέρι του εισήχθησαν στον κορμό κι έτσι όταν νύχτωσε τον κατασπάρσαν οι ήλιοι.</p>	<p>1. Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας</p> <p>2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας</p> <p>3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες</p>	
	<p>1. Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας</p> <p>2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας</p> <p>3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες</p>	<p>1. Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας</p> <p>2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας</p> <p>3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες</p>
	<p>Με ακόμη πιο λίγα λόγια</p> <p>από: Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία οικογένειας</p> <p>2. Χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας</p> <p>3. Συμμετοχή σε αγώνες, νίκες</p>	<p>Μεγαλύτερες περιλήψεις των πληροφοριών που βάλουμε να παρουσιάσουμε σε ποιοι αποδέκτη και για ποιοι σκοπούς</p>

Το περιβάλλον αυτό, όπως ήδη έχει αναφερθεί στο υποκεφάλαιο «Αξιοποίηση ΤΠΕ», επιλέχτηκε για συγκεκριμένους λόγους. Τα παιδιά, με την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού, ακολουθούν τέσσερα βήματα και σταδιακά ανακαλύπτουν πώς θα καταλήξουν στα «σημαντικά», ώστε να καταφέρουν να συντάξουν εν τέλει στο 5^ο βήμα την περίληψή τους:

1^ο βήμα

Στην πρώτη στήλη του αρχείου «Περίληψη.doc» είναι καταχωρημένο το κείμενο που αφορά στον αθλητή. Τα παιδιά στη διπλανή (δεύτερη) στήλη ταξινομούν τις πληροφορίες του αρχικού κειμένου με κριτήριο τα στοιχεία της δομής. Έτσι, για παράδειγμα, οι πληροφορίες «Κροτωνιάτης, γιος του Διοτίμου, ήταν παλαιστής από τη Μεγάλη Ελλάδα (1η παράγραφος), πιθανόν είχε νυμφευθεί την κόρη του φιλοσόφου, Μυία (2η παράγραφος) μπαίνουν κάτω από το δομικό στοιχείο «Τόπος και χρονολογία γέννησης, στοιχεία για την οικογένειά του»

2^ο βήμα

Στην τρίτη στήλη, η οποία μοιράζεται σε άλλες δύο, τα παιδιά ταξινομούν σε σημαντικές και μη σημαντικές τις πληροφορίες που είναι γραμμένες κάτω από τα στοιχεία δομής. Ως μη σημαντικές κρίνονται εκείνες που δεν προσθέτουν καινούριες πληροφορίες στις ήδη γνωστές, αλλά απλώς επεξηγούν και αναλύουν άλλες προτάσεις (βλ. και Ματσαγγούρας 2004 493). Για παράδειγμα, οι περίοδοι «φέρεται για παράδειγμα ότι είχε σηκώσει στη ράχη του έναν ταύρο τεσσάρων ετών» και «...όταν κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας του για τους αγώνες άρχισε να σηκώνει ένα μοσχάρι και να βαδίζει κάποια απόσταση. Με τον καιρό το μοσχάρι μεγάλωνε και ο Μίλων αποκτούσε όλο και μεγαλύτερη δύναμη» ουσιαστικά αναλύουν την πρόταση «στην πραγματικότητα ο Μίλων είχε ανακαλύψει την προπόνηση με προοδευτική επιβάρυνση μέσω της σταδιακής αύξησης της αντίστασης...». Η επίσης η περίοδος «Αυτή η τελευταία εκδοχή ίσως είναι παρερμηνεία αγάλματος στο οποίο πιθανόν εμφανίζεται ο Μίλων να δίνει στην Ήρα το φρούτο» αναλύει περαιτέρω την

προηγούμενη περίοδο «Επίσης μπορούσε να κρατήσει στο χέρι του ένα ρόδι χωρίς κανείς να μπορεί να του το πάρει».

Ένα ακόμη βοηθητικό στοιχείο και για τις παρόμοιες με τις παραπάνω περιπτώσεις είναι να υποψιαστούν τα παιδιά ώστε, έχοντας βέβαια πάντα στον νου τους το κριτήριο που τέθηκε εξαρχής για το τι είναι σημαντικό, να συμπεριλαμβάνουν στην περίληψή τους λέξεις και σκέψεις που *κατανοούν*. Με αυτό τον τρόπο ενισχύεται «η δική τους φωνή», αλλά και λαμβάνουν υπόψη τους τον σκοπό για τον οποίο συνοικοδομούν τη συγκεκριμένη περίληψη: συνεισφέροντας στον δημόσιο διάλογο για το αγώνισμα της πάλης κάνουν γνωστά αθλητή και άθλημα σε αποδέκτες-παιδιά. Γι' αυτό η περίληψή τους φροντίζουν να είναι κατανοητή.

3^ο βήμα

Στην τέταρτη στήλη του αρχείου στο οποίο εργάζονται περιορίζουν ακόμη περισσότερο τις πληροφορίες της προηγούμενης στήλης αξιοποιώντας το αξίωμα της συνάφειας. Πιο απλά, στο τρίτο βήμα τα παιδιά επιλέγουν πληροφορίες έχοντας ως οδηγό το ερώτημα «ποιον θέλουμε να παρουσιάσουμε, σε ποιους και για ποιο σκοπό» (θέλουμε να γνωρίσουμε έναν παλαιστή Ολυμπιονίκη σε άλλα παιδιά άρα επιδιώκουμε το κείμενό μας να είναι κατανοητό).

4^ο βήμα

Τα παιδιά, ακολουθώντας τις οδηγίες που υπάρχουν στο τέλος του αρχείου «Περίληψη.doc», διαπιστώνουν τη σταδιακή μείωση του αριθμού των λέξεων της 1ης, 3ης και 4ης στήλης.

5^ο βήμα

Έχοντας πλέον περιορίσει το πρωτογενές λεκτικό υλικό, παιδιά και εκπαιδευτικός συνοικοδομούν από κοινού προφορικά την περίληψη, η οποία καταγράφεται ψηφιακά από τον εκπαιδευτικό στον Η/Υ και προβάλλεται μέσω βιντεοπροβολέα στην ολομέλεια, ενώ από τα παιδιά παράλληλα καταγράφεται χειρόγραφα στο [4^ο Φύλλο](#) εργασίας τους (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «Φύλλα Εργασίας»). Για να είναι πιο αποτελεσματική η σύνθεσή της, τα παιδιά κλείνουν το αρχείο

«Περίληψη.doc» και παροτρύνονται α) να ακολουθήσουν ξαναφέροντάς το στη μνήμη τους το σχήμα της δομής μιας βιογραφίας, β) να χρησιμοποιήσουν δικά τους λόγια –έχουν πλέον πλούσια πληροφόρηση για το θέμα και έχουν «δουλέψει» πάνω στο αρχικό κείμενο, γ) να έχουν πάντα υπόψη τους για ποιον σκοπό τη γράφουν και για ποιον αποδέκτη και δ) να συμπεριλάβουν και πιθανές πληροφορίες για τις οποίες είχαν ενδιαφερθεί να μάθουν εξ αρχής. Ο/Η εκπαιδευτικός συμμετέχει και καθοδηγεί με κατάλληλες νύξεις τη σύνδεση των συνοπτικών πλέον πληροφοριών από δομικό σε δομικό στοιχείο.

Κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, ο/η εκπαιδευτικός αποφεύγει την επιστημονική ορολογία (π.χ. μηχανισμοί πύκνωσης), εκτός αν διαπιστώνει ότι με κάποια χρήση της προάγεται το μάθημα. Ως προς τις διδακτικές πρακτικές ο/η εκπαιδευτικός για τα παραπάνω βήματα ακολουθεί τις πρακτικές α) της έκφωνης σκέψης, β) της αναγνώρισης και της αιτιολόγησης από την πλευρά των παιδιών καθεμιάς μη ουσιώδους πληροφορίας, γ) της επαναδιατύπωσης του ζητούμενου, δ) της προσφοράς νύξεων, ε) την επιβεβαίωση της κατανόησης μέσω και άλλου παραδείγματος, ώστε να τους γίνει σταδιακά συνείδηση η νέα γνώση.

Το ψηφιακό αρχείο με την περίληψη διαμοιράζεται στον Η/Υ κάθε ομάδας και επισυνάπτεται στον φάκελο «Άθλημα-αθλητής».

Η ανταπόκριση των παιδιών στα βήματα με τα οποία συνοικοδομείται σταδιακά η περίληψη, η επιβεβαίωση της κατανόησης των στρατηγικών για την πύκνωση γενικά του λόγου μέσω του εντοπισμού παραδειγμάτων στο σχετικό πληροφοριακό κείμενο, η αβίαστη συμμετοχή στη συνοικοδόμηση της περίληψης, η πρόληψη των αναγκών του αναγνωστικού κοινού της περίληψης, όλα αυτά, συνιστούν στοιχεία αξιολόγησης των παιδιών στο παρόν διδακτικό τρίωρο.

8η και 9η διδακτικές ώρες (εργασία σε ομάδες)

Με την έναρξη του μαθήματος, τα παιδιά ετοιμάζονται για να δημιουργήσουν την παρουσίασή τους. Έχουν γνωρίσει έναν φημισμένο Ολυμπιονίκη παλαιστή της αρχαιότητας, έχουν συνειδητοποιήσει ότι η πάλη είναι ένα άθλημα σύμβολο των ολυμπιακών αγώνων, έχουν προβληματιστεί πάνω στην ενδεχόμενη κατάργησή της και έχουν αποφασίσει να δράσουν με τον δικό τους τρόπο: να δημιουργήσουν μια παρουσίαση και να τη δημοσιοποιήσουν στον δικτυακό τόπο του σχολείου τους.

Δε διανέμεται κάποιο φύλλο εργασίας, αλλά παιδιά και εκπαιδευτικός συναποφασίζουν τι θα περιλαμβάνει η παρουσίαση, ώστε να πετύχουν τα παιδιά τους στόχους τους που είναι να γνωρίσουν και σε άλλα παιδιά ημεδαπούς ή αλλοδαπούς, έναν φημισμένο παλαιστή της αρχαιότητας, τον Μίλωνα τον Κροτωνιάτη, και να μιλήσουν με τη δική τους φωνή για την πρόσφατη απόφαση να καταργηθεί το αγώνισμα της πάλης από τους Ολυμπιακούς αγώνες του 2020. Άρα τα περιεχόμενα της παρουσίασης μπορεί να είναι τα εξής:

- Ένα αρχείο ήχου μέσω του οποίου θα στέλνεται το μήνυμα της τάξης σχετικά με το αγώνισμα της πάλης και την επικείμενη κατάργησή του.
- Ένα ψηφιακό περιληπτικό κατανοητό κείμενο για έναν κορυφαίο παλαιστή της αρχαιότητας, τον Μίλωνα τον Κροτωνιάτη. Η μικρή έκτασή του και η απλή γλώσσα του είναι στοιχεία που θα το καταστήσουν φιλικό για άλλους συμμαθητές και συμμαθήτριες και ευκολοδιάβαστο.
- Το ίδιο αυτό κείμενο με τη συνδρομή των εκπαιδευτικών των Ξένων Γλωσσών μπορεί να μεταφραστεί στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά.
- Μηνύματα που θα γράψουν τα ίδια τα παιδιά. Στο αρχείο ήχου μπορούν να ενσωματώσουν και τέτοια μηνύματα που θα τα λέει όλη η τάξη μαζί.
- Φωτογραφικό υλικό με θέματα τόσο τον γνωστό παλαιστή όσο και το άθλημά του.

Στον φάκελο «Άθλημα-αθλητής» τα παιδιά μπορούν να βρουν υλικό για την παρουσίασή τους. Επίσης, στον ίδιο φάκελο υπάρχει το αρχείο «Πάλη.prez» όπου εκεί έχει δημιουργηθεί μια ημιδομημένη παρουσίαση μέσω του περιβάλλοντος Prezi. Τα παιδιά καλούνται να τη συνεχίσουν αξιοποιώντας όσα ειπώθηκαν στα μαθήματα αλλά και το υλικό που υπάρχει στο αρχείο «Πάλη-εικόνες.doc» (φάκελος «Άθλημα-αθλητής»). Αξιοποιώντας ο/η ίδιος/α ο εκπαιδευτικός τον βιντεοπροβολέα κάνει μια μικρή επίδειξη των δυνατοτήτων του προγράμματος Prezi.

Η ποιότητα αισθητική και νοηματική του πολυτροπικού κειμένου που δημιουργούν τα παιδιά με την παρουσίασή τους συνιστά τρόπο αξιολόγησης της γενικότερης προβληματικής στην οποία περιήλθαν και των στόχων που έθεσαν και που αφορούσαν στη δική τους παρουσία στον δημόσιο διάλογο για το αγώνισμα της πάλης.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Να μεταβείτε στη θέση «Εγγραφα» και στον φάκελο «Άθλημα-αθλητής» και να ανοίξετε το αρχείο παρουσίασης «Πάλη για την πάλη.ppt». Να μελετήσετε προσεκτικά κείμενα και εικόνες. Ποια είναι η είδηση που απασχολεί αυτή την περίοδο τον τύπο; Γιατί επιδιώκεται να καταργηθεί το αγώνισμα της πάλης; Με όσα γνωρίζετε, συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την απόφαση αυτή; Να αιτιολογήσετε την άποψή σας.
2. Να διαβάσετε [την εκφώνηση της δραστηριότητας 5, στη σελίδα 60 \(γ' τεύχος, «Γλώσσα Ε' Δημοτικού»\)](#)
3. Λαμβάνοντας υπόψη σας τα παραπάνω πρόσφατα δημοσιεύματα, για ποιον από τους αναφερόμενους αθλητές της δραστηριότητας 5 θα ήταν επίκαιρο να γράψετε μια περίληψη της βιογραφίας του και να την εντάξετε σε μια παρουσίαση; Γιατί; Πώς θα μπορούσατε να αξιοποιήσετε αυτή την παρουσίαση;
4. Τι θα θέλατε να μάθετε εσείς για τον φημισμένο Έλληνα αθλητή της αρχαιότητας, τον Μίλωνα τον Κροτωνιάτη; Να αναλογιστείτε και την επίκαιρη ειδησεογραφία.
5. Τι, κατά τη γνώμη σας, είναι θετικό να γνωρίζουν οι συμμαθητές και οι συμμαθήτριές σας είτε στην Ελλάδα είτε στην Ευρώπη, είτε αλλού γι' αυτόν τον φημισμένο αθλητή; Να απαντήσετε στο ερώτημα λαμβάνοντας υπόψη και τον επίκαιρο προβληματισμό.

2^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Να πληκτρολογήσετε στην Google μηχανή αναζήτησης «Μίλων ο Κροτωνιάτης» και να μεταβείτε στον δικτυακό τόπο της βικιπαίδειας. Αφού διαβάσετε προσεκτικά όσα αναγράφονται εκεί για τον παλαιστή Μίλωνα τον Κροτωνιάτη να συμπληρώσετε γραπτά τα παρακάτω ερωτήματα. **Για τις απαντήσεις σας να αξιοποιείτε κάθε φορά διερευνητικά τους κατάλληλους ενεργούς υπερδεσμούς που υπάρχουν στο ψηφιακό σας κείμενο.**

<p>1. Γιατί ο Μίλων ονομάζεται «Κροτωνιάτης»;</p> <div data-bbox="486 981 702 1299" style="text-align: center;"> </div> <p>Πηγή Βικιπαίδεια</p> <p style="text-align: right;">φωτογραφίας</p>	
<p>2. Να τοποθετήσετε στον διπλανό χάρτη τον τόπο καταγωγής του Μίλωνα. Σε ποια περιοχή της Ιταλίας ανήκει; Να επιλέξετε και να σύρετε το λευκό πινακάκι στη σωστή θέση και να προσθέσετε το όνομα.</p> <div data-bbox="406 1534 702 1680" style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px auto; width: fit-content;"> <p>Όνομα πόλης</p> <p>Όνομα περιοχής</p> </div> <p>Πηγή χάρτη: http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Crotone</p>	 <p style="text-align: right; font-weight: bold;">Ε Β Ρ Ο Π Α 13</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

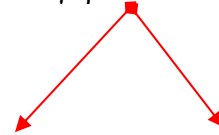
ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

3. Τι είναι το παγκράτιο; Ποιος ήταν παγκρατιαστής και τι σχέση είχε με αυτόν ο Μίλων;

4. Να γράψετε τα συνθετικά της λέξης παγκράτιον. Ποιος γινόταν νικητής στο παγκράτιο;

παγκράτιον

5. Ποιοι αγώνες ονομάζονται στεφανίτες; Μπορείτε να τους αναφέρετε;

6. Τι είναι το «ακροχειρίζει»; Να απαντήσετε στο ερώτημα διερευνώντας [εδώ](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

7. Να διαβάσετε τον παρακάτω ορισμό και να προσπαθήσετε να καταλάβετε ποιος αρχαίος αθλητής ονομαζόταν **περιοδονίκης**. Σημειώστε δίπλα τη δική σας ερμηνεία.

«Περιοδονίκης (ο) Επιγρ. μτγν. ο νικήσας κατά τούς αρχαίους γυμνικούς αγώνας περίοδον, ήτοι (δηλαδή) ο νικήσας καί εις τούς τέσσαρας ιερούς αγώνας, Ολύμπια, Πύθια, Νέμεα καί Ίσθμια: Φίλ. 2, 438, Δίων Κ 63,8».
(Δ. Δημητράκου, Μέγα Λεξ. όλης της Ελλ. Γλώσσες)

8. Να μεταβείτε στον δικτυακό τόπο του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού

<http://www.fhw.gr/olympics/ancient/gr/205.html>

Από την αριστερή μπάρα να επιλέξετε το αγώνισμα της πάλης και να διαβάσετε την 1^η παράγραφο. Στη συνέχεια να μεταβείτε στη δεξιά στήλη και να επιλέξετε **«Βάση Ολυμπιονικών»**. Ακολουθώντας τις οδηγίες για τη διερεύνηση της βάσης να εντοπίσετε στη βάση τον αθλητή Μίλωνα τον Κροτωνιάτη και:
α) να επιβεβαιώσετε πόσες φορές στέφθηκε ολυμπιονίκης στο αγώνισμα της πάλης
β) να διερευνήσετε την παρουσία του αθλήματος σε όλες τις αναφερόμενες περιόδους. Τι παρατηρείτε; Με βάση αυτές τις πληροφορίες εκεί πώς κρίνετε την επικείμενη απόφαση της ολυμπιακής επιτροπής για εξαίρεση του αγωνίσματος από τους Ολυμπιακούς αγώνες του 2020. Γιατί; Να απαντήσετε γραπτά στο διπλανό πλαίσιο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

9. Πρόκειται ως τάξη να ετοιμάσετε ένα αρχείο ήχου όπου θα εκφράζετε τη γνώμη σας για την επικείμενη κατάργηση του αγωνίσματος της πάλης και θα γνωστοποιείτε σε άλλα παιδιά τη σχετική δική σας δράση. Σε αυτό μπορείτε να συμπεριλάβετε και ομαδικά συνθήματα. Να καταγράψετε η κάθε ομάδα στο διπλανό πλαίσιο το πιθανό περιεχόμενο αυτού του ηχητικού αρχείου.

Οι απαντήσεις σε όλες τις δραστηριότητες κοινοποιούνται στην ολομέλεια. Ειδικότερα για τη δραστηριότητα 9 με τη συνδρομή όλων των ομαδικών προτάσεων συναποφασίζεται ένα μήνυμα το οποίο καταγράφεται στον πίνακα και με την αξιοποίηση μιας συσκευής καταγραφής ήχου επίσης συναποφασίζεται ποιο ή ποια παιδιά λέγοντας το θα ηχογραφηθούν.

3^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Θέλετε να γράψετε μια περίληψη του κειμένου που διαβάσατε για να την ενσωματώσετε στο αρχείο μέσω του οποίου θα παρουσιάζετε τον αθλητή, Μίλωνα τον Κροτωνιάτη. Τι, κατά τη γνώμη σας, γράφουμε σε μια περίληψη;
2. Τι θεωρείτε ότι είναι σημαντικό σε αυτό το κείμενο;
3. Να μεταβείτε στην 9^η ενότητα, «Ποιοι είναι οι συγγραφείς», σελ. 37, ασκ. 1 για να ξαναθυμηθείτε τα δομικά στοιχεία της βιογραφίας. Να τα προσαρμόσετε για τη βιογραφία του αθλητή Μίλωνα του Κροτωνιάτη και να τα καταγράψετε:

1.

2.

3.

4.

	<p>ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ <i>επένδυση στην κοινωνία της γνώσης</i></p>	
<p>Ευρωπαϊκή Ένωση Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο</p>	<p>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ</p>	<p>πρόγραμμα για την ανάπτυξη ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ</p>
<p>Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης</p>		

4^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Λαμβάνοντας υπόψη τον σκοπό σας και τον αποδέκτη σας να συνθέσετε ένα περιληπτικό πληροφοριακό κείμενο για τον παλαιστή Μίλωνα τον Κροτωνιάτη

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Την παρουσίαση την οποία δημιουργούν τα παιδιά μπορούν να την αξιοποιήσουν πολύ καλά και στον σχολικό τους χώρο. Ειδικότερα, μπορούν να παρουσιάσουν τη δράση τους και στα υπόλοιπα τμήματα των μεγάλων τάξεων και να παροτρύνουν τους συμμαθητές/τριές τους να κάνουν το ίδιο για άλλους παλαιστές Ολυμπιονίκες. Κάθε μια νέα διαφάνεια παρουσίασης μπορούν να την επισυνάψουν στη δική τους.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το θέμα του σεναρίου με την επίκαιρη διάστασή του και την επικείμενη δραστηριοποίηση των παιδιών αναμένεται να κινητοποιήσει το ενδιαφέρον τους. Η κινητοποίηση αυτή αναμένεται επίσης να λειτουργήσει αντισταθμιστικά στον ειδικότερο σύνθετο αλλά αναγκαίο γλωσσικό στόχο του σεναρίου που είναι η σύνθεση πληροφοριακής περίληψης για συγκεκριμένο σκοπό και αποδέκτη. Προς την ίδια κατεύθυνση αναμένεται να συμβάλει και η αξιοποίηση του ημιδομημένου πίνακα στο περιβάλλον του επεξεργαστή κειμένου.

Είναι πάντα στην ευχέρεια του εκπαιδευτικού να προσαρμόσει το παραπάνω εκπαιδευτικό υλικό στις ιδιαίτερες συνθήκες της τάξης του.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αγγελάκος, Κ. Κατσαρού, Ε. & Μαγγανά, Α. *Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου. Βιβλίο εκπαιδευτικού* Ο.Ε.Δ.Β. Αθήνα. Διατίθεται στο http://www.pischools.gr/books/gymnasio/glossa_a/VIVLIOEK.PDF (24/07/2013)

Ι.Ε.Π. 2011. *Πρόγραμμα σπουδών για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στην υποχρεωτική εκπαίδευση* (Δημοτικό & Γυμνάσιο), Οδηγός για τον εκπαιδευτικό. Διατίθεται στο <http://ebooks.edu.gr/2013/newps.php>

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003α. *Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας*. Διατίθεται στο http://www.pischools.gr/download/programs/depps/2deppsaps_GlossasDimotikou.zip (22/07/2013)

Ιορδανίδου, Α., Αναστασοπούλου, Α., Γαλανόπουλος, Γ., Δρυς, Γ., Ευσταθίου, Α., Κόττα, Α., Πέττα, Η., Σοφιανοπούλου, Β., Χαλικιάς, Π. Εφαρμογή γλωσσικού υλικού για το γλωσσικό μάθημα της Ε΄ Δημοτικού. Στο *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα. Πρακτικά 26^{ης} ετήσιας συνάντησης του τομέα Γλωσσολογίας του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.* 2005. Θεσσαλονίκη.

Kostouli, T. (Ed.) 2005. *Writing in context (w). Textual practices and Learning Processes in Sociocultural Settings.* Boston: Springer

Ματσαγούρας, Η. 2004. *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου.* Αθήνα. Γρηγόρης.

Kress G. & Van Leeuwen. 1996. *Reading Images: The Grammar of Visual Design.* London: Routledge.

Ντίνας, Κ. & Α. Ξανθόπουλος. 2007. Η διδασκαλία της παραγωγής γραπτού λόγου στα νέα βιβλία της ελληνικής γλωσσικής για το Δημοτικό Σχολείο (τάξεις Γ΄, Δ΄, Ε΄ & ΣΤ΄). Στο *Πρακτικά συνεδρίου: Γλώσσα, σκέψη και πράξη στην εκπαίδευση, 19-21 Οκτωβρίου 2007.* Ιωάννινα: Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ηπείρου. Διατίθεται στο: <http://ipeir.pde.sch.gr/educonf/2/05DimotikoSholio/dinas-ksanthopoulos/dinas-ksanthopoulos.pdf> (22/07/2013)

Ruben, D., Liao J. & M. Rassel. 2006. «Ακούγεται δικό σου;» Τρόποι για την ενίσχυση της Φωνής των Μαθητών/τριών της Όγδοης Τάξης στα Γραπτά Ερευνητικά τους Κείμενα. Στο Κωστούλη, Τ. (επιμ).. *Αναδομώντας τα κείμενα του σχολικού γραμματισμού.* (131-139). Θεσσαλονίκη. Επίκεντρο.

Χαραλαμπόπουλος, Α. & Χατζησαββίδης, Σ. 1997. *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: Θεωρία και πρακτική εφαρμογή.* Κώδικας. Θεσσαλονίκη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ο φάκελος με τα συνοδευτικά αρχεία περιλαμβάνει:

- Το αρχείο Πάλη για την πάλη.ppt
- Το αρχείο Περίληψη (για τον εκπαιδευτικό).doc
- Το αρχείο Περίληψη.doc
- Το αρχείο Φύλλα εργασίας.doc

- Το αρχείο Πάλη-εικόνες.doc
- Το αρχείο «Μίλων ο Κροτωνιάτης.ppt»